

Λατινικά Β' Λυκείου
2 Νοεμβρίου 2025
Εξεταζόμενη ύλη: Κείμενα 1-6

Α. Κείμενο

Aeneās filius Anchisae est. Patria Aeneāe Troia est. Graeci Troiam oppugnant et dolo expugnant. Aeneās cum Anchīsā, cum nato et **cum sociis** ad Italiam navigat. Sed venti pontum turbant et Aeneān **in Africam** portant. Ibi Dido regina novam patriam fundat. Aeneās **regīnae** insidias Graecōrum renarrat. Regina Aenean amat et Aeneās regīnam. Denique Aeneās in Italiam navigat et regina exspirat.

Cepheus et Cassiope Andromedam filiam habent. Cassiope, superba forma sua, cum Nymphis se comparat. Neptunus iratus ad oram Aethiopiae urget beluam marinam, quae incolis nocet. Oraculum incolis respondet: «regia hostia **deo** placet !» Tum Cepheus Andromedam ad scopulum adligat; belua ad Andromedam se movet. Repente Perseus calceis pennatis advolat; puellam videt et stupet forma puellae. Perseus hasta beluam delet et Andromedam liberat. Cepheus, Cassiope et incolae Aethiopiae valde gaudent.

In bello pericula audaciā propulsabant et beneficiis amicitias parabant. Delecti consultabant patriae; eis corpus ex annis infirmum sed ingenium propter sapientiam validum erat.

Silius Italicus, poeta epicus, vir clarus erat. XVII (septendecim) libri eius de bello Punico secundo **pulchri** sunt. Ultimis **annis** vitae suae in Campania se tenebat. Multos in illis locis agros possidebat. Silius animum tenerum habebat. Gloriae Vergili studebat ingeniumque eius fovebat. Eum ut puer magistrum honorabat. Monumentum eius, quod Neapoli iacebat, pro templo habebat.

In ea civitate, quam leges continent, boni viri libenter leges servant. Lex enim est fundamentum libertatis, fons **aequitatis**. Mens et animus et consilium et sententia civitatis posita est in legibus. Ut corpora nostra sine mente, sic civitas **sine lege** non stat. Legum ministri sunt **magistratus**, legum interpretes iudices, legum denique omnes servi sumus: sic enim liberi esse possumus.

Παρατηρήσεις

A1) Να μεταφραστούν **μόνο** τα υπογραμμισμένα χωρία.

Μονάδες 20

A2) Επιλέξτε τη σωστή απάντηση:

1. Οι Ρωμαίοι χαρακτηρίζονταν με το επίθετο «Ρωμαίος», αλλά για τη γλώσσα τους χρησιμοποιούσαν το επίθετο:

- α. «αυγούστεια»
- β. «ελληνορωμαϊκή»
- γ. «λατινική»

2. Ο Λίβιος Ανδρόνικος στις μεταφράσεις του χρησιμοποιεί:

- α. δακτυλικό εξάμετρο
- β. ιαμβικό τρίμετρο
- γ. σατούρνιο στίχο

3. Το γεννιέται η Ρωμαϊκή λογοτεχνία.

- α. 240 π.Χ.
- β. 100 π.Χ.
- γ. 14 μ.Χ.

4. Το τέλος της κλασικής εποχής είναι:

- α. τον 3ο αι. μ.Χ.
- β. το 110 π.Χ.
- γ. τον θάνατο του Αυγούστου (14 μ.Χ.)

5. Ο Κάτουλλος αποτολμά να ανταγωνιστεί τον

- α. Θουκυδίδη
- β. Καλλίμαχο
- γ. Όμηρο

6. Οι Ρωμαίοι υιοθέτησαν τον 8ο/7ο αι. π.Χ. μια παραλλαγή ελληνικού δυτικού αλφαβήτου από την.....

- α. αποικία του Τάραντα
- β. αποικία της Κύμης
- γ. αποικία της Κορίνθου

7. Η αυγούστεια περίοδος της ρωμαϊκής λογοτεχνίας εκτείνεται από

α. το 31 π.Χ. ως το 14 μ.Χ.

β. το 31 π. Χ. ως το 14 π.Χ.

γ. το 14 π.Χ. ως το 31 μ.Χ

8. Η σχέση του ρωμαίου λογοτέχνη με το ελληνικό πρότυπο είναι.....

α. Η ανάμειξη διαφορετικών χρονικά προτύπων

β. Η δημιουργική πρόσληψη και ο ανταγωνισμός

γ. Η στενή συνάφεια με την ελληνική γλώσσα και γραμματεία

9. Το έργο Για τη φύση των πραγμάτων (De rerum natura) είναι:

α. Ιστορικό έπος

β. Φιλοσοφικό έπος

γ. Διδακτικό έπος

10. Το έργο Για την αρχιτεκτονική (De architectura) ανήκει στον:

α. Βιτρούβιο

β. Τίτο Λίβιο

γ. Τάκιτο

Μονάδες 10

A3. Να βρείτε με ποιες λατινικές λέξεις(μία για κάθε ζητούμενη λέξη) των παραπάνω κειμένων συνδέονται ετυμολογικά οι ακόλουθες λέξεις της νέας Ελληνικής: πορτοφόλι, βεντιλατέρ, μοτίβο, ρήγας, στάση

Μονάδες 5

A4. Να αντιστοιχίσετε τις λατινικές λέξεις της στήλης Α' με τις ετυμολογικά συγγενείς λέξεις της νέας Ελληνικής της στήλης Β'. (Δύο λέξεις της στήλης Β' περισσεύουν).

Στήλη Α'	Στήλη Β'
----------	----------

1. videt	α. μπουνάτσα
2. animum	β. βόλει
3. stat	γ. είδωλο
4. calceis	δ. βίδα
5. advolat	ε. ασταθής
6. bonus	στ. καλσόν
	ζ. άνεμος
	η. κασετίνα

Μονάδες 5

B1) Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις:

filius: την κλητική ενικού αριθμού

sociis: την ίδια πτώση στον άλλο αριθμό

reginae: τον ίδιο τύπο στον άλλο αριθμό

sua: την γενική πληθυντικού στο αρσενικό γένος

incolis: τη δοτική ενικού αριθμού

deo: την ίδια πτώση στον άλλο αριθμό

calceis: την αιτιατική πληθυντικού αριθμού

libri: τη γενική πληθυντικού

eius: την αιτιατική ενικού θηλυκού γένους και την αφαιρετική πληθυντικού του θηλυκού γένους

ingenium: τη γενική ενικού αριθμού

magistrum: την κλητική ενικού αριθμού

quod: τη γενική ενικού στο αρσενικό γένος

corpora: την ονομαστική ενικού αριθμού

interpretes: τη δοτική πληθυντικού αριθμού

Μονάδες 15

B2) Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους:

est → το γ' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του παρατατικού.

oppugnant → το α' ενικό πρόσωπο της οριστικής ενεστώτα Ε.Φ.

tenebat → το α' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής ενεργητικού ενεστώτα.

urget → το β' πληθυντικό πρόσωπο στον ίδιο χρόνο και έγκλιση.

placet → το β' ενικό πρόσωπο της οριστικής παρατατικού Ε.Φ.

videt → το απαρέμφατο ενεστώτα Ε.Φ

liberat → το γ' ενικό πρόσωπο της οριστικής παρατατικού Ε.Φ.

erat → το γ' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του ενεργητικού ενεστώτα.

possidebat → το α' ενικό πρόσωπο στον ίδιο χρόνο και έγκλιση.

habebat → το γ' πληθυντικό πρόσωπο στον ίδιο χρόνο και έγκλιση.

iacebat → το β' ενικό πρόσωπο της οριστικής του ενεργητικού ενεστώτα.

studebat → το α' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του ενεργητικού ενεστώτα.

stat → το γ' πληθυντικό πρόσωπο οριστικής παρατατικού Ε.Φ

possumus → το β' ενικό πρόσωπο στον ίδιο χρόνο

esse → το β πληθυντικό πρόσωπο οριστικής παρατατικού Ε.Φ.

Μονάδες 15

B3) Να γραφούν οι αρχικοί χρόνοι του ρήματος moveo, iaceo και να δηλωθούν σε ποια συζυγία ανήκουν

Μονάδες 3

Γ1) Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω τύπων:

cum sociis: Είναι..... ΣΤΟ.....

in Africam: Είναι..... ΣΤΟ.....

reginae: Είναι..... ΣΤΟ.....

deo: Είναι..... ΣΤΟ.....

pulchri: Είναι..... ΣΤΟ.....

annis: Είναι..... ΣΤΟ.....

pro templo: Είναι..... ΣΤΟ.....

aequitatis: Είναι..... ΣΤΟ.....

sine lege: Είναι.....ΣΤΟ.....

magistratus: Είναι.....ΣΤΟ.....

Μονάδες 10

Γ2) Regina Aenean amat et Aeneas reginam: Να εκφραστεί διαφορετικά με εμπρόθετο προσδιορισμό της αλληλοπάθειας.

Μονάδες 3

Γ3) ad scopulum: Να ξαναγράψετε τον εμπρόθετο προσδιορισμό του τόπου ώστε να δηλώνει στάση σε τόπο και απομάκρυνση από τόπο.

Μονάδες 4

Γ4) «belua ad Andromedam se movet.»: Να χαρακτηρίσετε συντακτικά τον υπογραμμισμένο όρο, να επισημάνετε το φαινόμενο που εντοπίζετε και να το αιτιολογήσετε.

Μονάδες 5

Γ5) «propter sapientiam»: Να εκφραστεί διαφορετικά το εξωτερικό αναγκαστικό αίτιο.

Μονάδες 5

Καλή επιτυχία!

Τα θέματα επιμελήθηκε ο καθηγητής:

Τσιακμάκης Στυλιανός